

VARNOST PACIENTOV IN OMEJITVE TERAPEVTSKE SVOBODE ZDRAVNIKA

Izr. prof. dr. mag. Nataša SAMEC BERGHAUS

Pravna fakulteta UM

POJEM TERAPEVTSKE SVOBODE

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

- zdravnik odloča o tem ali bo zdravljenje pričel
- zdravnik je **svoboden pri izbiri diagnostične in/ali terapevtske metode**, kar vključuje tudi njegovo pravico, da odloča o tem:
 - da ne bo uporabil metode ali
 - predpisal zdravil, ki niso v skladu z njegovo vestjo

JEDRO ZDRAVNIŠKEGA POKLICA

PROBLEM – “RAK” SLOVENSKE ZAKONODAJE

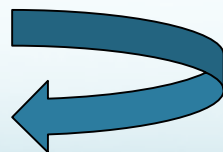
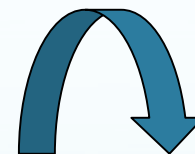

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

- ZANIKANJE **MEDNARODNO PRIZNANEGA PLURALIZMA** METOD V MEDICINI S **POSEBNIMI ZAKONSKIMI OMEJITVAMI** ZDRAVNIKOV PRI UPORABI METOD NEKONVENCIONALNE MEDICINE

NASPROTUJE

ZPacP

P do varne
zdravstvene oskrbe

USTAVI

P do zdravstvenega
varstva

OGROŽENA VARNOST PACIENTOV

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

- pacienti **ne iščejo pravočasno uradnih metod zdravljenja**, ki so na voljo, ker jih nekvalificirani izvajalci zavajajo z različnimi pristopi

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

My Health Protocol

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

OGROŽENA VARNOST PACIENTA

- ker pacienti svojim zdravnikom niti ne **upajo poročati o tem**, da uporabljajo druge metode/”zdravila” – **PROBLEM INTERAKCIJ**

OGROŽENA VARNOST PACIENTA

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

- zdravniki uradne medicine v Sloveniji o teh **metodah ne izobražujejo**, zdravniki komplementarnih in alternativnih metod, ki bi se lahko uporabile, ne poznajo in jih tudi ne morejo predlagati pacientom, kar seveda **paciente ogroža, ker nimajo sogovornika glede uporabe teh metod**, tudi če bi si upali o uporabi teh metod govoriti oz. bi si želeli, da jih izvaja njihov zdravnik

- le **28,9** % pacientov **pred uporabo metod** nekonvencionalne medicine posvetuje s svojim zdravnikom
- le **38,2** % pacientov **naknadno zdravniku pove** o pretekli uporabi teh metod

OGROŽENA VARNOST PACIENTA

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

- ker se z alternativnimi metodami zdravljenja **ukvarjajo osebe, ki nimajo ustreznih kvalifikacij in ni ustreznega nadzora nad njihovim delom**

I see a charlatan in your future.
Wait—that's just my reflection.

PROBLEMATIKA TERMINOLOGIJE

**Napačno –
zdravnik/zdravilec**

**Zdravnikova uporaba
različnih metod zdravljenja
je del njegove, zdravniške
službe.**

55. člen ZZDej

*Zdravstveni delavec lahko samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo in je zanj usposobljen ter ima na razpolago ustrezno opremo. Za svoje delo **prevzema etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost.***

pojmi

- nekonvencionalna medicina
- komplementarna in alternativna medicina (KAM)
- integrativna medicina...**

npr.

- zdravilstvo se šteje v Združenem Kraljestvu **kot ena izmed metod KAM;**
- v Nemčiji so zdravniki posebna **skupina izvajalcev, ki niso zdravniki,**
- v Avstriji pa se uporablja pojem **zdravilec za tiste subjekte, ki jim je prepovedano zdravljenje z KAM**

ELEMENTI USTAVNE PRAVICE DO ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

- Samostojna človekova pravica, ki varuje pomembno vrednoto, tj. zdravje
- **Zahteva aktivno delovanje države**
- Ustrezni ukrepi
- Približati se cilju najvišjega možnega zdravja
- **Zagotoviti sistem pravnih pravil, ki je vsaj povprečno učinkovit**

DINAMIČNA PRAVICA

SPLOŠNE

VS.

POSEBNE

OMEJITVE TERAPEVTSKE SVOBODE

v zvezi s KAM

- Zdravnik mora ravnati **po spoznanjih znanosti** in **strokovno preverjenih metodah**

Moderen zakon l.1992

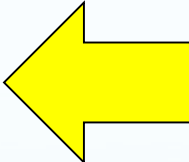
problem izvedbe:

- ni se določilo strokovnih združenj za preverjanje
- ni se sprejel podzakonski akt

- **Nepridobitev** oz. **začasen odvzem licence** zaradi opravljanja “zdravilske” dejavnosti in **prekršek (ZZdrS)**
- Pogojno dopustne KAM metode, če jih odobri ministrstvo s soglasjem medicinsko-etične komisije (**ZZDej**)

Kodeks zdravniške etike – progresiven kompromis

- Zdravnikom dovoljuje **uporabo dopolnilnih postopkov** (ne pa alternativnih) – torej zgolj tistih, ki se izvajajo ob preverjenih načinih diagnostike in zdravljenja ter pri polni obveščenosti pacienta

MODERNI MEDN.
KODEKSI NIMAJO
DOLOČIL O
DOPUSTNOSTI
UPORABE METOD
V MEDICINI

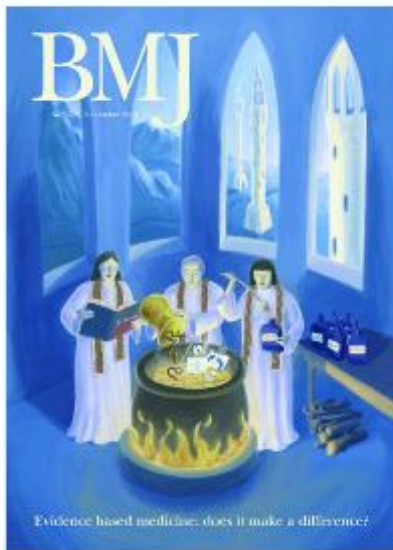

PROBLEM – ostaja omejevanje TS in ? ločevanja postopkov

PRIMER: če *pacient ne bi prenašal zdravila, ki se predpisuje v skladu z uradno (slovensko) doktrino, zdravnik pa bi poznal alternativo, ki bi jo pacientu predstavil, ali tega zdravnik ne bi smel priporočati?*

SPLOŠNE OMEJITVE TS - RAVNANJE V SKLADU Z MEDICINSKIMI STANDARDI (spoznanja znanosti in strokovno preverjene metode)

Nekonvencionalne metode se **preverjajo drugače (večinoma ne EBM standardi dokazov)**

ODMIK OD STANDARDA

- **ustrezna skrbnost**
- **preiskava in diagnoza v skladu s standardi**
- zdravnik **mora poznati metodo(-e)** konvencionalne in nekonvencionalne medicine
- **tehtati + in –** različnih metod in pristopov
- SPREJEMLJIVA IZBIRA (ni nujno, da obstaja dokaz)
- ustrezna **pojasnilna D**

MOŽEN ZARADI
TERAPEVTSKE
SVOBODE IN
PRAVICE PACIENTA,
DA SODELUJE

lahko **nedopustno**
zaradi
varnosti
pacienta

POMEMBNO Z VIDIKA VARNOSTI

Informiran pacient se ne bo izpostavljal nevarnostim in bežal k "zdravilcem"

predpisati
"pogoje" za
izvajanje KAM
(dodatna
znanja)
zdravnikov

HVALA ZA POZORNOST

